

SPF

Test předpokladů ke studiu
na Filozofické fakultě
Univerzity Palackého v Olomouci

varianta testu: 13



Filozofická
fakulta

2023

Verbální myšlení a jazykové kompetence

- 01.** Které z následujících slovních spojení obsahuje označení staročeské délkové míry?
- za sedmero řekami
 - na hony vzdálen
 - za nosem
 - za horami a lesy
 - až po kolena
- 02.** Tisky knih z doby před rokem 1500 jsou velmi cenné. Jak se nazývají?
- inkunábule
 - bibliofilie
 - prototisky
 - protisky
 - exlibris
- 03.** Ve slovanských jazycích existují slova formálně podobná, liší se však svým významem. Najděte význam slovenského slova *riad*.
- řízení
 - nádobí
 - nástroj
 - řád
 - pořádek
- 04.** Mezi slovy z různých evropských jazyků najděte to, které má jiný význam než ostatní.
- mountain
 - mundo
 - monto
 - montagna
 - montagne
- 05.** Slovo *výnos* má více významů. Ve které z následujících vět je slovo *výnos* užito NEVHODNĚ?
- Snažil se inovovat výrobu bez ohledu na výnos.
 - Museli jsme respektovat výnos soudu.
 - Zajímal nás hektarový výnos pole.
 - Poslední z oněch usnesení je známé jako poslední císařský výnos.
 - Na skříni byl silný výnos prachu.
- 06.** Které z následujících souvětí umožňuje více rozdílných interpretací?
- S úsměvem pokynul na pozdrav dámě, která byla jen 20 metrů od nich.
 - Přijeli na místo, kde bylo nalezeno tělo, a sotva je lékař zahlédl, dával posunkem najevo, že je to špatné.
 - Kamil už u podobných případů párkrát byl, ale přišlo mu, že na tohle se prostě nedá zvyknout.
 - Sanitka stála u rohu betonové budovy a evidentně zakrývala místo, kde bylo nalezeno tělo.
 - Podle bezprostředního okolí těla se dalo usoudit, že ho tam někdo dopravil už mrtvého, protože zaschlá krev byla jen na těle a oblečení, ale nikde jinde kolem.
- 07.** Jedno z následujících slovních spojení obsahuje výraz, jenž je po informační stránce nadbytečný, a proto ho lze vypustit, aniž by došlo ke ztrátě informací. Najděte ho.
- smysluplná spolupráce
 - vzájemná reciprocita
 - obětavá pomoc
 - reciproční výpomoc
 - harmonická dohoda

08. Vyberte dvojici slov, jež mají k sobě významově nejbliže.

- a) pobuda – lempl
- b) lenoch – pobuda
- c) opozdilec – lenoch
- d) zahaleč – opozdilec
- e) darmošlap – zahaleč

09. V následující větě je skryto dvojslabičné slovo označující živočicha. Najděte ho, neměňte pořadí slov ani pořadí písmen v nich.

Šťastná náhoda někdy dokáže zcela pozměnit běh věcí.

Jakého tvora toto slovo označuje?

- a) drůbež
- b) hada
- c) domácího mazlíčka
- d) rybu
- e) lesní zvěř

10. Které přivlastňovací zájmeno z nabídky NELZE doplnit do následující věty?

Bez ... asistentky to bude mít těžké.

- a) své
- b) svojí
- c) jeho
- d) naší
- e) vaši

11. Ve které z následujících vět je chybná interpunkce (čárky ve větě)?

- a) Jestli po mně chceš, abych to napsala, tak mi to řekni.
- b) Kláro, přines mi tu knížku, co leží na skříni.
- c) Po obědě, jsem už nestíhala vůbec nic.
- d) Pokaždé, když mi zazvonil budík, jsem ho vypnula.
- e) Můžeš mi, prosím tě, odpovědět dřív než za hodinu?

12. Co znamená výraz *inlace*?

- a) zrušení smlouvy
- b) pokles kupní síly
- c) zvýšení daní
- d) přijetí zákona
- e) snížení daní

13. Vyberte slovo OPAČNÉHO významu ke slovu *irelevantní*.

- a) neotřelý
- b) promyšlený
- c) významný
- d) nepodstatný
- e) nový

14. Vyberte význam podtrženého ustáleného spojení v této větě: *Všem bylo jasné, že si řečník nevidí na špičku nosu.*

- a) má malý rozhled
- b) je nepřipravený
- c) je roztěkaný
- d) lže
- e) mluví zbrkle

Logicko-analytické myšlení

15. Ministerstvo spravedlnosti, které mělo 25 000 zaměstnanců, se z úsporných důvodů rozhodlo snížit jejich počet o 20 %. Po několika letech trápení se ministerstvo rozhodlo počet zaměstnanců o 20 % znovu navýšit. Kolik zaměstnanců má nyní?

- a) 25 000
- b) 24 000
- c) 22 000
- d) 20 000
- e) 23 000

16. Přijímacích zkoušek se zúčastnilo 2017 uchazečů. Počet uchazečů, kteří měli horší výsledek než uchazečka Anička, je 3krát větší než počet uchazečů, kteří měli výsledek lepší než Anička. Kolikátá Anička skončila, pokud uchazeče seřadíme od neúspěšnějšího po nejméně úspěšného a budeme předpokládat, že nikdo neměl přesně stejný počet bodů jako Anička?

- a) 504.
- b) 505.
- c) 672.
- d) 673.
- e) 1512.

17. Mějme hrací kostku. Na jejích stěnách jsou místo hodnot 1, 2, 3, 4, 5, 6, jak je obvyklé, napsané hodnoty 3, 4, 5, -4, -5, -6. Třikrát s touto kostkou hodíme a výsledky všech hodů sečteme. Jakému číslu se tento součet NEMŮŽE rovnat?

- a) 1
- b) 2
- c) 5
- d) 7
- e) 9

18. Zjednodušte výraz.

$$(28 \times 30 \times 75) / (20 \times 42 \times 45)$$

- a) $3/2$
- b) $2/5$
- c) $5/2$
- d) $3/5$
- e) $5/3$

19. Kolik čísel od 1 do 100 zapisujeme bez použití libovolné sudé číslice? Nulu považujeme za sudé číslo.

- a) 24
- b) 25
- c) 29
- d) 30
- e) 50

20. Když od čísla X odečtu 6 a druhou mocninu výsledku vydělím číslem 100, dostanu převrácenou hodnotu čísla 4. Které z níže uvedených čísel je X ?

- a) 8
- b) 9
- c) 10
- d) 11
- e) 12

21. Máme dva výroky:

- a) „Karel není opravář a Pavel je účetní.“
- b) „Jestliže Roman není zahradník, tak Karel je opravář.“

Jsou-li uvedené výroky pravdivé, pak je právě jeden z následujících výroků nepravdivý. Určete nepravdivý výrok.

- a) Jestliže Pavel není účetní, tak Karel je opravář.
- b) Jestliže Karel je opravář, tak Pavel není účetní.
- c) Pavel není účetní a Roman není zahradník.
- d) Jestliže Karel není opravář, pak Roman je zahradník.
- e) Karel není opravář nebo Roman není zahradník.

22. „Žádný stůl není židle. Každá skříň je židle.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Každá skříň je stůl.
- b) Každá židle je skříň.
- c) Některý stůl je skříň.
- d) Žádná skříň není stůl.
- e) Některá skříň je stůl.

23. „Každý hněv je emoce. Žádný vztek není emoce.“ Co z těchto premis plyne?

- a) Žádný vztek není hněv.
- b) Každý vztek je hněv.
- c) Některý hněv je vztek.
- d) Každý hněv je vztek.
- e) Některý vztek je hněv.

24. Robot vyrazil na cestu. Svůj postup zapisoval následujícím kódem.

5↓ 2← 2↓ 1← 5↑ 4← 4↑ 1→ 1↓ 3→

Doplňte jeho cestu tak, aby se vrátil zpět na své původní místo.

- a) 1↑ 3←
- b) 3↓ 1→
- c) 2↓ 2→
- d) 1↑ 3→
- e) 1↓ 3→

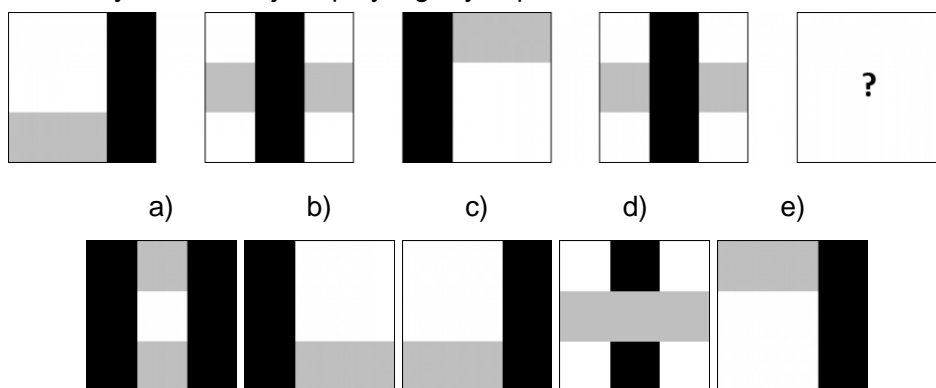
25. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?



- a)
- b)
- c)
- d)
- e)



26. Který z nabízených obrazců jako pátý logicky doplní řadu?



Kritické myšlení

27. „Z výsledků výzkumu mezi 800 heterosexuálními páry vyplynulo, že celkem 45 % z nich má vlastní zkušenost s nevěrou a stejný počet se setkal s nevěrou u svých rodičů.“

O kterém z následujících tvrzení můžeme na základě výše uvedených informací s jistotou říci, že platí?

- Pravděpodobnost, že se člověk dopustí nevěry, je vyšší u těch párů, které se setkaly s tímto chováním u rodičů.
- Lidé, kteří se setkali s nevěrou ve vlastní rodině, se stejně často dopouštějí nevěry.
- Existují osoby, které se nesetkaly s nevěrou ani v rámci aktuálního partnerského vztahu, ani u svých rodičů.
- Více než 450 osob se během dospívání setkalo s nevěrou.
- Sklon k nevěře je geneticky podmíněný, neboť se v rodině opakuje.

28. Hypotéza je testovatelný výrok o vztahu mezi minimálně dvěma proměnnými. Je formulována v přítomném čase, neobsahuje hodnotící výrazy („lepší, horší“ apod.) a neodkazuje na něco, co nelze za současného stavu poznání zjistit.

Který z následujících výroků splňuje nároky kladené na hypotézy?

- Vesmír je nekonečný.
- Sledování nevhodného obsahu na internetu bude způsobovat četnější výskyt rizikového chování.
- Empirické poznatky pocházejí ze zkušenosti.
- Studenti matematiky přemýšlejí logičtěji než studenti biologie.
- S narůstajícím počtem dětí klesá u matek průměrný počet hodin spánku za den.

29. Které z nabízených českých přísloví je svým ponaučením nejbližší tomuto? *Chytrost nejsou žádné čáry.*

- Chytrému napověz, hloupého trkni.
- Hloupý, kdo dává, hloupější, kdo nebere.
- Žádný učený z nebe nespádl.
- Každý svého štěstí strůjcem.
- Jen hlupák se spálí dvakrát o stejná kamna.

30. Co by měla dělat vláda v dlouhodobém boji proti *fake news*?

- Podporovat šíření různorodých názorů bez ohledu na pravdivost, protože svoboda slova je základem demokracie.
- Zavést tvrdší zákony, které by zakazovaly šíření fake news.
- Omezit svobodu tisku a sdělovacích prostředků, pokud to ohrožuje bezpečnost státu.
- Podporovat vzdělávací kampaně o pravdivosti informací.
- Vytvořit své vlastní oficiální kanály pro sdílení informací.

Společné zadání otázek 31 a 32

Z detektivního příběhu

Detektiv byl povolán k náhlému úmrtí bohatého šlechtice, který skonal ve své velké knihovně. Důvodem však nebylo podezření z vraždy, kterou vyloučil i přivolaný lékař, nýbrž otázka dědictví. Starý pán údajně krátce před smrtí někam v místnosti uložil poznámky, kam ukryl poklad. V něm byly cennosti určené pro dědice, které lord nezahrnul do závěti kvůli dědické dani. Bylo nasnadě, že indicie budou v některé z knih, knihovna však obsahovala téměř 9000 svazků. Detektiv dokázal záhadu vyřešit nad očekávání rychle. Poznámky o tom, jak se mu to podařilo, se ovšem pomíchaly.

- A) Pokoutníkovy pavučiny vypadají jako chomáče špinavé vaty.
- B) Jasně bílá pavučina dovedla detektiva k hledané knize.
- C) Je to pavouk velmi pilný, který každou díru ve své pavučině ihned zalátá.
- D) Detektiv si nejdřív opatřil zahnuté zubařské zrcátko.
- E) Ty tvořil pokoutník domácí, pavouk běžný v knihovnách.
- F) Pouze čerstvá síť je bílá.
- G) Tím nahlížel do pavučinami pokrytého prostoru za řadami knih.

31. Z nabídek uspořádání vyberte tu, která z výše uvedených vět vytvoří smysluplný, logicky navazující text.

- a) F – B – E – C – A – D – G
- b) A – E – F – C – D – G – B
- c) A – F – C – D – G – B – E
- d) D – G – E – C – A – F – B
- e) D – B – E – C – A – F – G

32. Které z následujících tvrzení NENÍ v souladu s výše uvedenými skutečnostmi?

- a) Zubařské zrcátko pomohlo urychlit nalezení hledané knihy.
- b) Staré pavučiny pokoutníka mají jinou barvu než ty čerstvé.
- c) Detektivovi pomohly k nálezu knihy jeho vědomosti o pavoucích.
- d) Pokoutník je velmi pilný pavouk.
- e) Pavučiny znesnadňovaly nalezení hledané knihy.

Společné zadání otázek 33 a 34

Část elektromagnetického spektra, kterou můžeme vidět lidským okem, se nazývá spektrum viditelného světla. Standardně lidské oko detekuje světlo o vlnové délce v rozsahu 380–780 nanometrů. Záření, které je těsně pod hranicí 380 nm, se nazývá ultrafialové. Záření těsně nad hranicí 780 nm se nazývá infračervené. Detekci viditelného záření v oku zajišťují tyčinky, čípky a vnitřně fotosenzitivní gangliové buňky sítnice, přičemž poslední jmenované nepřispívají k tvorbě obrazu, tedy vizuálního vjemu. V rámci viditelného světla lze také rozlišovat různé barvy, odpovídající různým vlnovým délkám světelného záření. Je nutné zdůraznit, že to, co vnímáme jako „bílou“ barvu, resp. „bílé světlo“, je způsobeno složením světelného záření o různých vlnových délkách. Zde je potřeba si uvědomit, že evolučně je člověk zvyklý především na svit slunce, jenž se vyznačuje převahou záření v červené části spektra – obzvláště pak v odpoledních hodinách – přičemž modrá složka je nejvíce zastoupena v poledne. Tento mechanismus je prostřednictvím vnitřně fotosenzitivních gangliových buněk v oku propojen s regulací cyklu spánku a bdění (tzv. cirkadiánním rytmem), jenž může být narušen např. používáním zdrojů s vysokým podílem modré složky světelného spektra ve večerních hodinách – např. LED obrazovek.

33. Z následujících možností vyberte tu, která nejlépe vystihuje obsah předloženého textu.

- a) Charakteristiky barevného vidění
- b) Typy barvocitlivých buněk v lidském oku
- c) Vnímání viditelného světelného spektra
- d) Nebezpečí modrého světla
- e) Optika zrakového systému

34. Z následujících možností vyberte tu, která z předloženého textu NEVYPLÝVÁ.

- a) „Bílé“ světlo je vjem vzniklý složením světelného záření o různých vlnových délkách.
- b) Na mechanismu řízení cyklu spánku a bdění se mimo jiné podílejí speciální buňky sítnice.
- c) Pro tvorbu vizuálního vjemu jsou podstatné tyčinky a čípky.
- d) Lidské oko vnímá celé elektromagnetické spektrum.
- e) Pokud se večer budeme dívat na obrazovku, z níž vyzařuje světlo s velkým podílem modré složky, můžeme si narušit cirkadiánní rytmus.

Všeobecné znalosti

35. Ze kterého literárního díla pochází následující úryvek?

V očích mnohých lidí však tyto šeptané klevety jen zvyšovaly jeho zvláštní a nebezpečný půvab. Do jisté míry se za něho zaručovalo jeho ohromné jmění. Společnost, alespoň společnost civilizovaná, nikdy není ochotna uvěřit ničemu, co neslouží ke cti těm, kdož jsou bohatí a ještě k tomu okouzlující.

- a) Kmotr
- b) Dracula
- c) Obraz Doriana Graye
- d) Utrpení mladého Werthera
- e) Saturnin

36. Ve kterém z následujících literárních děl vystupuje protagonista jménem Řehoř Samsa?

- a) Tři kamarádi
- b) Nesnesitelná lehkost bytí
- c) Hlava XXII
- d) Proměna
- e) Bídníci

- 37.** Do repertoáru Divadla Jára Cimrmana NEPATŘÍ hra
- a) Náhradník.
 - b) Vyšetřování ztráty třídní knihy.
 - c) Akt.
 - d) Švestka.
 - e) Afrika.
- 38.** Kdo je autorem románu *Satanské verše*?
- a) Salman Rushdie
 - b) Boris Pasternak
 - c) Rjú Murakami
 - d) Pascal Mercier
 - e) Pablo Coelho
- 39.** Který z uvedených filmů natočil Jan Svěrák?
- a) T.M.A.
 - b) Občanský průkaz
 - c) Kolja
 - d) Lelíček ve službách Sherlocka Holmese
 - e) Slavnosti sněženek
- 40.** Škola výtvarného umění *Bauhaus* byla založena roku 1919
- a) v Belgii.
 - b) v Holandsku.
 - c) v Rakousku.
 - d) ve Švýcarsku.
 - e) v Německu.
- 41.** Který výtvarník vytvořil návrhy současných českých bankovek?
- a) Adolf Born
 - b) Alfons Mucha
 - c) Milan Knížík
 - d) Vladimír Jiránek
 - e) Oldřich Kulhánek
- 42.** Které z následujících přikázání patří do tzv. *Desatera*?
- a) Neublížíš bližnímu svému.
 - b) Nepáchej hříchů smrtelných.
 - c) Nepokradeš.
 - d) Neposmívej se bližnímu svému.
 - e) Neklej.
- 43.** Co označuje výraz *fugu*?
- a) druh ryby s jedovatými orgány
 - b) barokní hudební nástroj
 - c) nápoj z tropické rostliny
 - d) druh barokní skladby
 - e) indoevropský jazyk
- 44.** Ve kterém oboru se proslavil Bohdan Pomahač?
- a) venerologie
 - b) onkologie
 - c) imunologie
 - d) neurologie
 - e) plastická chirurgie

45. Který z následujících států používá jako oficiální měnu korunu?

- a) Maďarsko
- b) Řecko
- c) Lichtenštejnsko
- d) Dánsko
- e) Finsko

46. Který z uvedených bájných předmětů bychom museli ukrást, abychom dali lidem větší nezávislost a pokrok, byť bychom tím rozhněvali bohy?

- a) Diogenův sud
- b) Damoklův meč
- c) gordický uzel
- d) Prométheův oheň
- e) Ariadninu nit

47. Jednání V. Klause a V. Mečiara o rozdělení Československa probíhala převážně

- a) na devínském hradě.
- b) ve vile Tugendhat.
- c) na Bratislavském hradě.
- d) ve Valdštejnském paláci.
- e) na Pražském hradě.

48. Jako tzv. artistická fakulta byla ve středověku označována dnešní fakulta

- a) technická.
- b) právnická.
- c) uměnovědná.
- d) filozofická.
- e) ekonomická.

49. Kterou z uvedených funkcí či pozic v ČR NEJMENUJE prezident?

- a) předsedu vlády
- b) člena bankovní rady ČNB
- c) ředitele Bezpečnostní informační služby
- d) předsedu Ústavního soudu
- e) ministra zemědělství

50. Charta 77 vznikla jako reakce na nedodržování principů přijatých na

- a) Konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.
- b) XIII. sjezdu KSČ.
- c) zasedání Klubu angažovaných nestraníků.
- d) IX. Sjezdu KSČ.
- e) zasedání OPEC ve Vídni.